

Aanwezigen: bouwheer, architect, ingenieur, aannemer DML en KCML (Mevr. Ch. Nys en A. Heylen).

1/ De gewelven

De gewelven van de rondgang zijn in slechte staat en vertonen vele scheuren.

De gewelven die de tamboer ondersteunen, rusten op een ontlastingsboog in het metselwerk. Onder deze boog bevindt zich een belangrijke stalen trekker in de vorm van een ring. Blijkbaar is deze ring verbonden aan een stalen boog die loopt van kolom tot kolom en die deels volledig verdwijnt in het metselwerk.

Onder de ontlastingsbogen die haaks op de tamboer staan, zijn er telkens trekkers aanwezig, die verbonden zijn met de ringtrekker onder de tamboer. De trekkers vertonen zichtbare doorbuigingen, maar waarschijnlijk waren deze vervormingen al aanwezig voor het pleisterwerk aangebracht werd.

De rinkellatten van het stukwerk zijn op vele plaatsen aangetast. Deze (naaldhouten) structuur is bevestigd tegen de gewelven d.m.v. houten dragers die met kleine nagels vastgemaakt worden in het metselwerk.

Mogelijke verklaringen van de scheuren in het metselwerk zijn:

1. door de aantasting en de verminderde draagkracht van de houtstructuur is het mogelijk dat de druk van het stukwerk overgenomen is door de stalen trekkers en dat de daaruit volgende vervorming van de trekkers ook aanleiding geeft tot de vervorming van de gewelven.
2. Mogelijk heeft er zich een differentiële zetting voorgedaan ter hoogte van één van de kolommen.
3. De aanwezigheid van een stalen boog is structureel moeilijk te begrijpen. Deze boog is veel stijver dan het metselwerk en kan mogelijk de scheuren hebben veroorzaakt.

De scheuren lijken oud.

Het is nog niet duidelijk welke op welke manier de situatie hersteld zal worden. In elk geval moet men de staat van de rinkellatten en van de ophangingspunten verder onderzoeken. Voor de stabiliteit worden er voorlopig 2 mogelijke oplossingen voorgesteld:

1. Alle scheuren dichten door injectie zodat de werking van gewelven hersteld wordt en de ophanging van het stukwerk verbeteren. Verder worden geen structuurwerken voorzien. Het nadeel van deze oplossing is dat de structuur daardoor niet verbeterd wordt en dat de scheuren kunnen terugkomen.
2. Idem 1 + de ophanging van de trekkers aan de kolommen. Het nadeel van deze oplossing is dat het structureel gedrag volledig gewijzigd wordt en dat uitvoering van de trekker niet eenvoudig is. Deze vragen lange boringen doorheen het metselwerk en de stalen structuur in het metselwerk riskeert geraakt te worden.

Tijdens het bezoek werd besloten om eerst bijkomende openingen uit te voeren om

- een beter beeld van de staat van het houtwerk te krijgen,
- de precieze staat van de houten ophangingen van het stukwerk te kennen,
- de inplanting en geometrie van de stalen structuur te kunnen bepalen.

Een nieuw voorstel van interventies voor stabiliteit zal opgesteld worden na verder onderzoek.

2/Koepel

Sonderingen hebben de structuur van de binnenkoepel tussen twee ribben bevestigd. De koepel is opgebouwd uit een lichte binnenkoepel en een zwaardere buitenkoepel. De binnenkoepel heeft een slanke houten structuur die langs de binnen- en de buitenkant bekleed is met stukwerk. Enkel ter hoogte van de ribben van de koepel is er een verbinding tussen de binnen- en de buitenstructuur.

Aan de top van de koepel bedraagt de afstand tussen binnen- en buitenkoepel ongeveer 1m50. De afstand tussen beide koepels is dus variabel (smal onderaan en breed aan de top). Onderaan lijkt er geen horizontale trekker aanwezig. De horizontale scheur ter hoogte van de basis van de koepel lijkt deze situatie te bevestigen.

Algemeen gezien lijkt het houtwerk in vrij goede staat. Scheuren zijn aanwezig in het stukwerk langs de ribben.

Eén scheur is zeer belangrijk en toont zowel een verplaatsing in het vlak van de koepel als een verplaatsing naar buiten. Dit was eveneens een zone waar zich ooit een probleem van waterinfiltratie heeft voorgedaan. Mogelijk vertoont het houtwerk er tekenen van verzwakking.

Aan de top van de koepel lijkt er wel degelijk een stalen trekker aanwezig. De ontwerpers hadden op deze plek een stalen trekker gepland. Deze interventie is dus niet nodig.

Tijdens het bezoek werd besloten om ook voor de koepel eerst bijkomende openingen en sondering uit te voeren:

- ter hoogte van de basis om een beter beeld van de geometrie van de structuur te krijgen en om zeker te zijn dat er geen horizontale trekker aanwezig is;
- de demontage van het vlak stukwerk over de volledige hoogte van de ribbe waar de grote verplaatsing zich voorgedaan heeft om na te kijken op welke plaatsen de binnenstructuur aan de buitenstructuur verbonden is en om de staat van het houtwerk te analyseren.

Een nieuw voorstel van interventies voor stabiliteit zal opgesteld worden na verder onderzoek.